

MISJONÆREN I DAGENS SITUASJON

av

JOHS. SKAUGE

Misjonæren er utsending med et guddommelig budskap. Hans oppgave og kall er å forkynne dette budskap i en bestemt situasjon og inn i et bestemt miljø med det mål at miljøet skal godta og tilpasse seg budskapet. Budskapet åpenbarer Guds vesen og vilje, hans syn på mennesket og hans vei til frelse for slekten til godtagelse eller forkastelse. Dette budskap er i seg selv *verbum alienum*, det fremmede, uvante, ja i mange tilfelle anstøtelige som kommer utenfra ved fremmede.

Men misjonæren er ikke bare forpliktet på budskapet slik det er gitt, han er også bundet av den kirke som sendte ham. Han fikk evangeliet ikledd den situasjonsbestemte og historiske drakt som han bærer budskapet i. Han er i hele sin støpning og type sammenvokst med den sendende kirke og dens åndelige miljø. Han kommer kanskje også som representant for en fremmed rase som er både fryktet og hatet. Mulighetene for at hans budskap skal bli mottatt, avhenger av om han makter å fri seg fra det ved sin stilling og forutsetninger som måtte virke til anstøt og bli til hindring for hans oppdrag.

Det er da klart at spørsmålet om tilpasning blir et av de mest brennende problemer for enhver misjonær. Sine kulturelle, rase-messige og sosiale forutsetninger kan han ikke legge fra seg som en ubrukkelig drakt. Men det blir hans vanskelige oppgave å redusere mest mulig av alt det ved hans person, i arbeidsmetode og holdning i det hele, som kan virke til å skape fordommer og motstand mot hans oppdrag. Tilpasningskravet blir derfor et personlig anliggende hos misjonæren.

Men de skiftende situasjoner åpner også for nye sider og kildespring i evangeliet. Ja, hver ny situasjon er en sjanse for

det kristne budskap til å demonstrere sin omskapende og fornyende kraft på stadig nye områder. Situasjonene er skapt av Gud selv og utnyttes med dette for øyet. Men nettopp i sine tilpasningsbestrebelse står misjonæren i hver ny situasjon overfor nye farer. Situasjonen frister til prutning og avslag her og der på den åpenbarte sannhet for i velment iver å bane vei for evangeliet. De skiftende situasjoner er for misjonæren en personlig utfordring til også å trenge stadig dypere ned i evangeliets faste forankring, dersom ikke han og hans arbeid skal komme i drift på religionsblanderiets, ideologienes, de nasjonale og rase-messige fordommers strøm. Derved blir situasjonen for ham en appell til personlig fornyelse, til å søke veiledning og øse svar av evangeliet selv. I vår situasjonsopptatte tid er det viktig å ha klart for seg at situasjonen ikke er det viktigste, men budskapet. Midt mellom disse to står misjonæren. For ham er både budskapet og situasjonen således personlig forpliktende.

Hva er så dagens situasjon? Det er det neppe noen gitt å utrede. Den skifter dessuten fra land til land, fra verdensdel til verdensdel. Det som passer på Afrika i dag, ville på mange måter virke som anakronisme i Østen. Dessuten er det hele så forvirret og sammensatt. Hendelsesforløpet skifter i et så forrykende tempo at vel ingen har det fullt klart for seg hva som egentlig foregår. Enda vanskeligere er det å tolke betydningen av det som skjer for misjonen, for dens videre arbeid i framtiden, for veier, metoder og midler.

Men det sværeste er at vi nettopp i situasjonen kjenner Guds dom over oss selv og våre midler. Vi er selv i krisens smeltedigel og vårt arbeid midt i prøven. Våre tilvante synsmåter og oppfatninger er ikke selvfølgelig lenger. Vi drives til stadig omorientering og revisjon.

Men samtidig synes det som det legges opp nye sjanser og muligheter for evangeliet i det som er underveis. Vi vet at Gud har en plan i det, tross alt. Situasjonen er forjettende nettopp deri at den tvinger oss til ny besinnelse, til å stanse opp og vente på ordre, til å si til vår klartseende arbeidsherre: «Vi ser ikke veien, led oss du gjennom disse forvirrende tegn til klarhet om

din vilje, så vi kan forstå hva du venter av oss og vil lære oss som evangeliets vitner.»

Med den nasjonale reisning og den hvite manns detronisering i den fargede verden er også misjonæren falt ned av sin pidestall. Det patriarkalske tilsnitt der hele innsatsen var knyttet til hans person, hører historien til. Det samme gjelder misjonsstasjonen som misjonsinnsatsens og menighetslivets sentrum. Stasjonen er i dag, særlig i Østen, sett på som en fare. Misjonærene legger mange steder bevisst an på å bo spredt i enkeltboliger som ikke ligger opp til menighetens forsamlingshus, for å forebygge den forestilling at kristendom og kirke er utlendingenes sak.

På tross av de goder og gaver misjonsstasjonen er bærer av, var og ble den for dem et fremmedlegeme mellom folket. Den lå der som en kulturell og økonomisk overlegenhetsfaktor som ble utålelig etter som folket ble seg bevisst sine egne muligheter. Vi er blitt vitne til hvordan misjonsstasjonen med de materielle fortrinn den representerer, er blitt gjenstand for misunnelse og mistenkeliggjørelse. Dette er tilfelle først og fremst i Østen, men heller ikke i Afrika er det noe ukjent fenomen.

Så ømfintlig er situasjonen blitt, at selve ordet misjonær vanskelig blir tålt. Under klareringen på flyplassen i Tokyo ble jeg spurt om jeg var misjonær. Da jeg svarte ja, vendte vedkommende funksjonær seg til sin sidemann i skranken og sa med et skuldertrekk: «Trenger du noen misjonær?» India vil nødvendig ha misjonærer i landet. Østens folk kjenner det altså som et mindreverdsstempel at det sendes misjonærer for å omvende dem til en fremmed religion. Misjonærens stilling, slik som vi kjenner den fra det tilvante mønster, har altså vanskelig for å bli tålt av folk som på alle livsområder strever etter å komme på høyde og finne seg selv. I årene like etter krigen lød det fra Sør-Afrika: «Hvorfor skal dere nå igjen sende ut flere misjonærer?» De følte dette som en klamp om foten, som om et større antall misjonærer sto i veien for deres sjanse til selvstendighet.

Fra Madagaskar hører vi fra de mest ytterliggående og mer eller mindre høylydt: «Kall misjonærene hjem.» Dette er sikkert ikke alltid ensbetydende med at disse folk mener det ikke

er bruk for misjonærenes innsats i og for seg, og slett ikke må det tas som tegn på motstand mot selve kristendommen. Men de føler misjonærene som utøvere av et slags formynderi som står i veien for deres selvhevdelse og deres uavhengighetstrang.

Det er ikke mange årtier siden vi talte om at verdens dører var på vid vegg for evangeliets sendebud. Kanskje et par områder borte i Østen som Afghanistan og Tibet dannet unntak, men i dag har verdens største misjonsland, China, lukket sine dører. En hær på 4000 misjonærer som ennå i 1949 var i full gang med å reorganisere arbeidet, måtte forlate landet. Dette ble et sjokk, ikke bare for misjonsselskaper og kirker, men først og fremst for misjonærene selv.

Det som har hendt i China, og de restriksjoner som er skapt i andre land mot misjonærene og deres arbeid, og som en må vente vil inntreffe i større omfang i tiden som kommer, har uunngåelig skapt en situasjon av usikkerhet for misjonæren av i dag. Det ligger noe ydmykende i tilbaketogets mulighet og den uvisse framtid.

Det som foregår i verden, både i misjonsarbeidet som helhet og når det gjelder misjonæren og hans stilling, bør ikke virke overraskende. Som evangeliets utbredelse i den gamle verden foregikk i ly av den romerske orden, gikk misjonærene til Afrika og Asia ifølge med eller i sporene etter den européiske ekspansjonsbølgen og under kolonimaktens beskyttelse og støtte. Innsatsen har i stor utstrekning stått — med eller mot misjonærenes vilje — i ly av den lov og orden som ble skapt i skyggen av de européiske våpen. Den misjonssituasjon som derved oppsto, var faktisk i stor utstrekning en frukt av de fargede folkenes tvungne tilpasning til overmakten. Slikt glemmes ikke lett.

Nå når denne bølgen ebber ut eller skyller tilbake, befinner misjonæren seg i en ny stilling som varierer fra et mer eller mindre merkbart klimaskifte i stemningen overfor ham og hans arbeid, og til forbud og stengte dører i martyriets tegn.

Vi så det i Japan. Da fredstraktaten var undertegnet og de amerikanske tropper vendte hjem, sank temperaturen merkbart også for misjonærene (om enn foreløpig i en grad som ikke fikk følger for de gode arbeidsmuligheter). Men så smertefullt og

vanskelig som dette tidsskiftet kan være, er det som skjer ikke bare av det onde. For selv om det skulle skje gjennom krise, må en se det betydningsfulle i at misjonæren er ved å frigjøres fra noe av den belastning det betyr, enten han vil eller ikke, å falle tilbake på ytre makt og ytre autoritet. I denne situasjon er misjonæren mer og mer henvist til å stå på sitt kall og sitt apostoliske oppdrag alene. Dette er en stor vinning om lærdommen enn skal vinnes gjennom krise og kamp.

Men har ebbene i den européiske initiativbølgen fått tjene dette mål? Har den frigjort krefter og styrket innsatsen, gitt større klarhet om misjonsarbeidets egentlige oppgave?

Det er underlig å se at hånd i hånd med det européiske tilbaketog, må det også konstateres en svekkelse av misjonsinitiativet. Misjonærantallet er blitt betydelig redusert. Det klages enda over mangel på tilgang på unge misjonærer i England, og enda mer i Tyskland og delvis i Amerika og en del av de skandinaviske land. Det er som den nye situasjon i noen grad har virket lamrende på den sant kristelige erobringsånd etter hvert som denne er blitt berøvet de ytre attributter og sin eierglede.

Men situasjonen har utvilsomt også virket en del rådvillhet og uklarhet om veier og midler. Chinas lukning, restriksjoner mot misjonærene i andre land i Østen, uroen i Afrika og ikke mindre de unge kirkers selvstyre, har virket i den lei. Det er misjonærer som for ramme alvor spør: «Er det bruk for oss mer?» En jeg møtte i Østen, sa det slik: «Det er som en ikke føler det samme kall i situasjonen som før. Japanerne kan jo dessuten gjøre arbeidet bedre selv enn jeg kan. Det er så vanskelig å se hvor min oppgave egentlig er.» Han tok konsekvensen og gikk over i annet arbeid.

Det er vanskelig å være misjonær i dag. Økonomiske vansker som man kjemper med i mange européiske misjoner, tilbakeslag på den hjemlige front der stemningen ofte er reaksjonær overfor den nye tid og dens krav på misjonsmarken, gir ofte misjonæren en følelse av å stå alene uten det sterke fellesskap som er en betingelse og forutsetning for fullbyrdelsen av hans oppdrag. Når vunne skanser går tapt og gamle dører og veier sten-

ges, er det om å gjøre at ikke defaitismen griper om seg. Må vi ikke se et visst tilbakeslag i misjonærrekrutteringen i hjemlandene på bakgrunn av noe av det som her er nevnt?

Det er imidlertid gripende å se mye av den ledighetens ånd og den elastisitet som har preget misjonærenes innstilling. Gamle chinamisjonærer var rede til å gå til nye felter. Ikke bare i Østen, hvor det etter hånden er opptatt arbeid på nye felter både blant chinesere utenfor China og i andre land som Japan. Andre gikk til Afrika og begynte på ny der. Det har vært en omstillingens tid uten like — i språk, klima, levevis og forhold. Hva dette betyr for en påkjenning især for eldre misjonærer, er ikke lett å sette seg inn i.

Men også de unge som meldte seg til misjonærtjenesten, står overfor kravet om ikke å betrakte virkeliggjørelsen av sitt kall innen de snevrere grenser som et enkelt misjonsselskap med dets bestemte misjonsfelter frembyr. Når det har meldt seg langt flere til misjonærtjenesten enn Det Norske Misjonsselskap har kunnet anta de senere år, er de blitt henvist til å undersøke mulighetene i andre misjoner, skandinaviske, britiske og amerikanske. Det er rimelig at både misjonærer og misjoner har vansker med å tilpasse seg en sådan situasjon når det gjelder rekrutteringen. Det kreves oppgivelse av tilvante former også på dette området. Først når misjonen anses som den kristne kirkes fellesanliggende og misjonærtjenesten som en tjeneste innen og for kirken, uansett hvor og til hvilken oppgave den trenger ham, kan det bli tale om en full utnyttelse av alle krefter som står til disposisjon. Det er uten tvil meget langt dit. Men det er ikke tvil om at situasjonen er et mektig kall til samordning av alle krefter.

På misjonsfeltene i Afrika, selv på de lengst komne, viser det seg et meget stort behov for åndelig veiledning i menighetene. Mangelen på kvalifiserte ledere er katastrofal. Det gjelder leke som ordinerte. Deres innføring i Skriften og deres åndelige erfaring er ennå grunn og avhengig av tilførsel gjennom andre. Dette åndelige lavmål eller undermål finnes stort sett over alt unntatt i de strøk hvor det har gått vekkelse. Da fenomenet

gjør seg gjeldende både hos menigheten i sin alminnelighet og hos storparten av lederne, er den åndelige mangelsykdommen størst der arbeidet står under innfødt ledelse uten vesentlig hjelp av misjonærene.

Må dette karakteriseres som en betenkelig nødssituasjon i sin alminnelighet, vekker det særlig bekymring nettopp i den nåværende situasjon, at de afrikanske kristne står så dårlig rustet til å møte den malstrøm som den moderne sivilisasjon og sekularisme har dratt Afrika inn i. Derved mangler den grunnfestede kristne holdning som skal til for å stå imot den fremtregende gudfiendtlige propaganda. Utøylet frihetslengsel og krass nasjonalisme, gjærende misnøye og kanskje endog europeerhat har forberedt jordbunden for den kommunistiske propaganda. Den mottas derfor fullstendig ukritisk av det store flertall og lyder som evangelium i deres ører. Er da ikke de kristne rustet ved en dyp forankring i kristent syn og tankegang, og mangler de virkelig kjennskap til hva disse strømninger innebærer, står de i fare for å drive ukritisk med og stille seg på fiendens side.

Misjonærens første oppgave i en slik situasjon må bli å forkynne evangeliet for menighetene, sette all sin kraft inn på å føre dem inn i et rikere og dypere åndelig liv og kristen erkjennelse. Men der hvor situasjonen er særlig ømfintlig, kan det nok også hende at han som europeer ikke er den rette til å gi dem orientering f. eks. om kommunismens ideologi. På dette og andre områder må han derfor først og fremst ta sikte på å orientere de innfødte ledere og ta seg spesielt av deres åndelige og intellektuelle fostring og på den måten gjøre dem i stand til å gi kristne og menigheter den åndelige fordypelse og forankring som ennå er så mangelfull hos det store gross. Dette sier oss at misjonæren i særlig grad må bli forkynner for forkynnere, sjelesørger for sjelesørgere. Dette er så viktig at ingen misjonær bør betenke seg på å gi denne oppgaven absolutt prioritet i sitt arbeid. Selv om dette skulle føre til at han måtte overføre til innfødte ledere en del av det rutinearbeid som i altfor stor utstrekning har fått lov til å beslaglegge misjonærenes tid og arbeidskraft og redusere deres muligheter for deres egentlige oppgave.

Et av de store problemer misjonæren står overfor i den aktuelle situasjon, er spørsmålet om løsning av den enorme evangeliseringsoppgaven som ennå er uløst og hvordan dette arbeidet skal legges an i forhold til de unge kirkene på misjonsmarken. Både i Afrika og fremfor alt i Østen må en bli slått over to ting i denne forbindelse: Evangeliseringsoppgavens veldige omfang og hvor lite de unge kirker makter av en adekvat innsats på dette området. De er opptatt med sine indre anliggender med å få de organisatoriske og administrative funksjoner til å svive. De har hverken økonomiske eller åndelige ressurser til å gjøre en innsats som svarer til det enorme behovet på dette felt. Skal massene få evangeliet, må den kristne kirke sette inn med større kraft på dette området. Men hvordan skal denne evangelisasjonsinnsats drives? Dersom den skal organiseres som rent misjonstiltak atskilt fra kirken, kan det lett føre til at denne føler seg fritatt og skyver fra seg ansvaret for evangeliets utbredelse til den ikke-kristne befolkning. En sånn innkapsling må utvilsomt bli skjebnesvanger for kirken selv. Skulle dette bli følgen, ville misjonene ved et slikt feilgrep gjøre seg skyldig i en amputasjon av en av kirkens viktigste livsfunksjoner, evnen og muligheten til å fylle sitt apostoliske oppdrag.

Løsningen av dette problemet må finnes i et samvirke mellom kirken og misjonen. Ansvaret må erkjennes som et felles ansvar som den gamle og den unge kirke bærer sammen. Dette vil utvilsomt stille store krav til misjonærens evne og vilje til samarbeid. I India og Japan f. eks. kreves det at misjonæren stiller seg under kirkens lederskap og gjør sin gjerning innen kirken. Dette er i India endog antydnet som betingelse for at misjonæren overhode kan komme inn i landet. I Japan legger man i de eldre misjoner så sterk vekt på dette, at en amerikansk misjonær sa at dersom en misjonær i dag ikke viser seg skikket til å innordne seg i et slikt samarbeid, bør han bli hjemme.

Hånd i hånd med den politiske og nasjonale frihetsbevegelse er kravet om selvstyre innen de unge kirkene til stede over alt, om enn i meget ulike grad. Misjonæren som selvskreven leder blir mindre og mindre velsett, og der hvor hans formynderstil-

ling opprettholdes, synes det bare å dreie seg om et tidsspørsmål hvor lenge den vil bli tålt. Teorien om den gradvise overgang til innfødt lederskap i kirken, blir slått over ende i flere og flere tilfelle. Det ser ut som situasjonen i den fargede verden ikke tåler overgangsstadier. Alt skal skje i bruddliknende sprang hvor måtehold ikke lenger er tilfredsstillende eller mulig. Selvstyre bør derfor etableres så tidlig som mulig. På Formosa og delvis også i Japan organiseres menighetene så å si allerede fra starten av eller på et meget tidlig stadium. Situasjonen simpelthen krever det. Misjonæren blir da forkynneren og læreren og den åndelige veilederen. Hvor en innstiller seg på dette fra begynnelsen av, synes det ikke å skapes vansker.

Annerledes stiller det seg i kirker hvor misjonærens lederposisjon er blitt tradisjon og misjonsstasjonen fremdeles dominerer i bildet. Dette er i stor utstrekning ennå tilfelle i Afrika hvor mangelen på kvalifiserte ledere skaper vansker.

Det har vært hevdet at misjonæren blir mer og mer opptatt med administrative gjøremål etter som kirken vokser og forgrener sine organer. Ja, så galt kan det naturligvis gå. Og især vil dette bli tilfelle når misjonæren velges til administrative stillinger innen kirken. Men er det vanlig praksis i sin alminnelighet, er det galt fatt.

En Afrika-misjonær som leder det kirkelige arbeid ut fra misjonsstasjonen som sentrum etter det gamle mønster, forteller: «Jeg må ta natten til hjelp. Korrespondanse og regnskaper vokser meg over hodet. (Han hadde over 30 forskjellige kasser.) Det blir ingen tid til bibellesning og bønn.» Dette er på et misjonsfelt der kirken er organisert til topps. Den som kjenner forholdene, vet at han ikke er alene. Her må det avlastning til dersom misjonæren skal få røkte sitt kall som forkynner og lærer, der situasjonen skriker etter hans innsats.

Selv om overgivelse av ledelsen og de administrative gjøremål i prinsippet er godtatt av de fleste, vil det i en slik situasjon kreves ikke så lite av en omstilling. Det vil bety forandring av innarbeidede baner og tilvant rutine, brudd med det tradisjonelle, oppgivelse av selvfølgelig posisjon osv. Hertil kommer

usikkerhetsmomenter av personlig art: Vil den innfødte leder makte oppgaven så arbeidet ikke glir ut i kaos? Den ukjente rekkevidden av et slikt skritt har holdt mange tilbake.

Dette er fullt forståelig. Det har kostet mye å komme fram til den bestående arbeidsorden og innarbeide alle funksjoner under misjonærens ledelse og autoritet. Når alt dette har funnet sin form og har skapt tradisjon, er det så å si blitt en del av en selv. Effektive skritt til å overføre ledelsen kan derfor kjennes som å begi seg ut på eventyr.

Likevel må utviklingen gå denne vei, og jo tidligere den forberedes, jo bedre. Det ligger i selve dagens situasjon en klar understrekning av dette punkt i vår misjonspraksis. Når denne utvikling mange steder foregår under tvang, er det godt å minnes at Gud ofte anså menigheten og deres ledere modne nok da han tillot misjonærene å forlate dem.

Men misjonæren møter også i høy grad problemene utenfor forholdet mellom kirke og misjon i denne tid. Han blir ofte på grunn av sin stilling utsatt for et sterkt trykk mellom befolkningen på den ene siden og de européiske myndigheter, der slike ennå er ved makten, på den andre siden. Embetsmennene og de styrende venter at han, som européer, skal ta deres parti. De innfødte på sin side venter at han skal ta klart standpunkt for deres sak og vokter spent både hans ord og hans handlinger. Hans holdning kommer under dobbelt søkelys. Alt han sier og gjør, må han gjøre regning med blir utnyttet av begge parter i en gitt situasjon. Dette kan gjøre hans stilling uhyre vanskelig, men gir også en enestående sjanse til å være med og bygge bro og bidra til gjensidig forståelse.

I denne situasjon kreves uredde holdning og ferd. Vil han unngå å kompromittere kristendom og kirke, må han stå fast på rettferdighet og rett til begge sider. Han kan bli nødt til å si klart fra dersom det dreier seg om urett fra de styrendes side, også i spørsmål om lovgivning — samtidig som han må tilholde befolkningen å underordne seg og være lojal mot lov og rett. I Sudan har våre misjonærer funnet å måtte ta et klart standpunkt mot den bestående tilstand i slavespørsmålet, enda de var

klar over at de kunne utsette seg for myndighetenes kritikk, og at dette kanskje i verste fall ville koste dem deres oppholdstillatelse. I Sør-Afrika har som kjent misjoner og kirker måttet hevde et klart kristent standpunkt i spørsmålet om bruken av Det gamle testamente for å motivere myndighetenes standpunkt i visse rase- og samfunnsspørsmål.

Midt i de store samfunnsomveltninger som finner sted, må misjonæren finnes på menneskerettighetenes side. Han må f. eks. ha et klart standpunkt i noe så brennaktuelt som jordfordelingsproblemet, og når det gjelder å skaffe bedre kår for massene på sultegrensen osv. Det er de primære livsbehov som opp-tar disse masser. Ideologier forstår bare et lite fåtall. Når misjonæren må motarbeide kommunismen som antikristelig, står han, og med ham, den kristne kirke i fare for også å bli oppfattet som motstander av massenes rett til å spise seg mett og oppnå levelige vilkår, noe som propagandaen på sin side gir skjønne løfter om. Situasjonen rommer unektelig en alvorlig fare på dette punkt for kristendommens stilling i Østen. Blir den oppfatning gjengs at kirken støtter krefter som ikke er interessert i at massene skal få bedre kår, er den kompromittert for alvor i visse befolkningslag. Det er derfor overordentlig viktig at misjonæren ikke etterlater noen tvil om at han står for sosial rettferdighet. Dette bør først og fremst lyde klart gjennom hans budskap. Følgelig må han så vidt mulig også søke å ta konsekvensene i sin egen livsførsel og levestandard, og søke å unngå alt som kan virke utfordrende på dette område.

Japanerne la stor vekt på denne side ved misjonærens liv, skjønt mange var klar over at det ikke lot seg gjøre å eliminere forskjellen mellom deres egen og misjonærenes materielle standard. Av stor viktighet holdt de det for å være at misjonæren viste hjertelag til å ville dele sine goder med andre ved gjestfrihet og hjelpsomhet.

Et annet markant trekk i dagens situasjon i Østen er vekkel-sesbevegelsene i de gamle religioner. Buddhismen reiser hodet. Det samme gjør Islam. I Japan foregår det på buddhistisk hold et målbevisst studium av religioner og religiøse bevegelser, også

av kristendommen. Det legges an på metodisk utnyttelse av kristendommens misjonsmetode for å skape en buddhistisk verdensmisjon med det mål for øye å drive en verdensfred (hva kristendommen ikke har maktet). Buddhistiske lærde har tatt opp den imponerende oppgave å overføre buddhistisk tenkning og bærende ideer til Europa ved oversettelse av buddhistiske skrifter til engelsk. Her øynes det en økende fare for religiøs infiltrasjon og synkretisme. Tenker vi også på de politiske religioners frammarsj, ligger det en sterk appell til misjonærene om å holde seg orientert i disse strømninger. Men det viktigste er dog at de har inngående kjennskap til sitt eget budskap og vet hva dette har å si midt i ideologienes og de religiøse og nasjonale brytningers problemflom. Det forutsetter en vel fundert teologisk skolering i sin alminnelighet, men det krever også utvilsomt spesialisering i disse materier, et inngående kjennskap til religionene og de nyere vekkelsesbevegelser og erobningsplaner, deres bestrebelser på å tilpasse seg den nye tid og det nye samfunnsmønster som kjemper seg fram i Østen. I denne søken etter livsgrunnlag og i disse religiøse brytninger, har det kristne budskap store muligheter. Men det ligger også i situasjonen et sterkt krav om et klart kristent budskap. Bare det vil kunne nå fram. Særlig vekt må det legges på at Kristus forkynnes som Guds sønn kommet i kjød, og hans stedfortredende korsdød og oppstandelse som den eneste frelsesvei for slekten.

Blant de mange appeller som kom fra Willingen, var det også en som lød: «Inn i samfunnet!» Dette har fått økt aktualitet med kolonimaktens økte bidrag f. eks. til sykehusarbeid og skolearbeid i Afrika. Når den sør-afrikanske stat nå har erklært at den akter å overta misjonenes skolearbeid i landet, blir spørsmålet om misjonærer som stasfunksjonærer sikkert aktuelt.

Det er klart at dette kan by en misjonær gode arbeidsmuligheter og sjanser til å øve kristen innflytelse så lenge en slik stilling lar seg praktisere. På den andre siden må en være klar over at misjonæren dermed lett blir slått i hartkorn med synsmåter og prinsipper som staten knesetter, men befolkningen eller deler av den er motstandere av. Umulig kan denne stillingen bli om

misjonæren i sin stillings medfør må bidra til å gjennomføre saker som kommer i konflikt med kristent livssyn. Det må i alle tilfelle sterkt understrekes at det for misjonærene må bli en frivillig sak om de vil gå til det skritt å søke statslønte stillinger.

I denne tid, da vi er vitne til at dører lukkes og gamle veier blir ufarbare, mens nye muligheter åpnes på så mange områder, kalles det på en ny pionerånd også hos misjonæren. Den store og ufullførte evangelisasjonsoppgaven på de gamle misjonsfelter eller de unge kirkenes arbeidsområder, industribefolkningen, det fargede proletariat i de store byer og industrisentra, bonde- og fiskerbefolkningen i Japan og andre av Østens land. Vi nevner også den situasjon som er skapt blant flyktningemassene i Østen osv. Vi må også tenke på det utall av spesialoppgaver som foreligger innen de unge kirkene: litteraturarbeid, undervisningsoppgaver, behovet for humanitær og sosial innsats osv. Mulighetene er store og virkefeltene så mange at de innebærer en stor fristelse til å spre innsatsen altfor meget så det kan gå utover kvaliteten i arbeidet. Ikke underlig at spørsmålet reiser seg med kraft: «Hva er egentlig vår misjonsoppgave i denne situasjon og i årene som kommer?» Det trengs sanne kristne pionerer som har kallsbevissthet og utsyn til å gå foran i den klarlegging til fortsatt innsats som må komme.

Det er fremfor alt misjonærens personlige egenskaper situasjonen stiller krav til. Han må først og fremst være samarbeidets mann i alle meninger av ordet. Han må sette hele sin kraft i og innsikte sin innsats på fostringen og modningen av de kommende ledere som skal arve hans posisjon. Han må gjøre alt forat den nye leder skal lykkes så han selv blir frigjort for de oppgaver hvor han trenges mest, og hvor kirken vil bruke ham i fremtiden. Han vil være klar over at folkets sønn som leder vil forkaste mye av det han har gjort og gjøre det annerledes enn ham selv. I enhver situasjon og til enhver tid å gjøre adekvat innsats for å muliggjøre og virkeliggjøre den fargede leder mens han selv trer til side, er den store prøven på misjonærsinn og antagelig den vanskeligste av alle misjonæroppgaver.